

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił A. K. prawa do wcześniejszej emerytury po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2 lipca 2015 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował wymaganego 25-letniego ogólnego stażu pracy, a jedynie 24 lata, 9 miesięcy i 9 dni, w tym 24 lata, 7 miesięcy i 25 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 14 dni okresów nieskładkowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał natomiast za udowodniony okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w wymiarze 20 lat, 3 miesięcy i 22 dni. Organ rentowy wskazał, że w celu ewentualnego ponownego rozpatrzenia uprawnień do emerytury należy w terminie 30 dni od daty otrzymania decyzji przedłożyć lub przesłać za pośrednictwem poczty dokumenty potwierdzające zatrudnienie w charakterze ucznia w Zakładach (...) od 1971 roku. Organ rentowy podniósł, że wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej potwierdzają jedynie uprawnienia do świadczeń leczniczych.

/decyzja – k. 9-9 odwrót plik II akt ZUS/

A. K. uznając powyższą decyzję za krzywdzącą, w dniu 17 września 2015 roku złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie świadczenia emerytalnego. Zaskarżonej decyzji zarzucił błędne przyjęcie, że wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej nie stanowią dowodu zatrudnienia.

/odwołanie - k. 2-2 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 19 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo odnosząc się do dokumentacji złożonej przez odwołującego wskazał, że świadectwo pracy z dnia 3 listopada 1995 roku z Zakładów (...) pracodawca jako datę, od której trwało zatrudnienie, podaje dzień 9 lipca 1973 roku. Podobnie w świadectwie pracy w warunkach szczególnych z dnia 3 listopada 1995 roku. Wskazano, że również w książeczce ubezpieczeniowej jako data początku zatrudnienia podany jest dzień 9 lipca 1973 roku. Organ rentowy podniósł, że aby można było zaliczyć ubezpieczonemu okres wcześniejszy wnioskodawca musiałby udowodnić, że pracował jako młodociany zatrudniony na podstawie umowy o naukę zawodu, a brak jest takiego dowodu.

/odpowiedź na odwołanie - k. 5/

Na rozprawie w dniu 31 maja 2016 roku wnioskodawca poparł odwołanie. Pełnomocnik organu rentowego wnosił o oddalenie odwołania.

/stanowisko wnioskodawcy i pełnomocnika ZUS: 00:00:48 – płyta CD k. 55/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. K. urodził się w dniu (...). Wniosek o emeryturę złożył w dniu 2 lipca 2015 roku. Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/bezsporne, a nadto wniosek – k. 1 akt ZUS/

W roku szkolnym 1970/1971 A. K. był uczniem klasy pierwszej w (...) Szkole Zawodowej (...) w Z. w zawodzie elektromontera i otrzymał promocję do klasy drugiej.

/świadectwo szkolne z dn. 23.06.1971 r. – k. 3, kwestionariusz osobowy – akta osobowe w kopercie k. 42/

W roku szkolnym 1971/1972 A. K. był uczniem klasy drugiej

w (...) Szkole Zawodowej (...) w Z. w zawodzie elektromontera i otrzymał promocję do klasy trzeciej.

/świadectwo szkolne z dn. 31.08.1972 r. – k. 17, kwestionariusz osobowy – akta osobowe w kopercie k. 42/

W okresie od dnia 1 września 1972 roku do dnia 20 czerwca 1973 roku A. K. był uczniem klasy trzeciej (...) Szkole Zawodowej (...) w Z.. Uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 20 czerwca 1973 roku nie ukończył szkoły.

/zaświadczenie z dn. 10.02.2016 r. – k. 19, kwestionariusz osobowy – akta osobowe w kopercie k. 42/

Uczniowie (...) Szkole Zawodowej (...) w Z. podpisywali umowy o naukę zawodu z Zakładami (...) w Z. na cały okres trwania nauki w szkole. Zakład pracy wystawiał świadectwa pracy za okres zatrudnienia w charakterze ucznia.

/świadectwo pracy z dn. 29.09.1976 r. – k. 4 akt rentowych świadka J. W. nadesłanych przy piśmie k. 43, świadectwo pracy z dn. 28.06.1977 r. – k. 3 akt rentowych świadka P. K. nadesłanych przy piśmie k. 43, zeznania świadka J. W.: 00:08:29 – płyta CD k. 40/

W pierwszym roku nauki w (...) Szkole Zawodowej (...) w Z. praktyki odbywały się w ramach budynku szkolnego w warsztacie przez dwa dni tygodnia, dotyczyły zajęć ślusarskich. W trakcie nauki w drugiej i trzeciej klasie wnioskodawca pracował bezpośrednio w Zakładach (...) w Z. na różnych wydziałach zakładu. Praktyki odbywały się przez 3 dni w tygodniu, i dotyczyły instalacji elektrycznych, linii, wózków akumulatorowych, przewijania silników i innych. Za pracę w ramach praktyk wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie, które zwiększało się corocznie i było wypłacane przez zakład pracy.

/zeznania świadka J. W.: 00:08:29, 00:15:47 – płyta CD k. 40, zeznania świadka P. K.: 00:17:20 – płyta CD k. 40, zeznania wnioskodawcy: 00:02:13 w zw. z 00:26:17 płyta CD k. 40/

Wnioskodawca posiada wpisy do legitymacji ubezpieczeniowej w rubryce zaświadczenia zakładu pracy o zatrudnienia pracownika, opatrzone pieczęcią Zakładów (...) w Z. z dnia 17 września 1971 roku, z dnia 21 grudnia 1971 roku, z dnia 20 października 1972 roku, z dnia 14 lutego 1973 roku.

/kopia legitymacji ubezpieczeniowej – k. 4/

A. K. z dniem 9 lipca 1973 roku został przyjęty do pracy w Zakładach (...) w Z. na stanowisko elektryka.

/umowa o pracę z dn. 2.07.1973 r. – akta osobowe w kopercie k. 42/

Wnioskodawca ubiegając się o ponowne zatrudnienie w Zakładach (...) w Z. po powrocie z wojska w kwestionariuszu osobowym – życiorysie w rubryce dotyczącej przebiegu pracy zawodowej wskazał, iż w latach 1970-1973 pracował jako uczeń w (...) Szkole Zawodowej (...) w Z..

/kwestionariusz osobowy – akta osobowe w kopercie k. 42/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalając wartość kapitału początkowego J. W. oraz P. K., uczęszczających do klasy razem z wnioskodawcą, uwzględnił okresy praktycznej nauki zawodu w Zakładach (...) w Z. do stażu ogólnego ubezpieczonych.

/wykaz wprowadzonych okresów – k. 15 akt rentowych świadka J. W. nadesłanych przy piśmie k. 43, wykaz wprowadzonych okresów – k. 21 akt rentowych świadka P. K. nadesłanych przy piśmie k. 43/

Wnioskodawca udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 roku ogólny staż pracy w wymiarze 24 lata, 9 miesięcy i 9 dni, w tym 24 lata, 7 miesięcy i 25 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 14 dni okresów nieskładkowych.

/decyzja – k. 9-9 odwrót plik II akt ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał za udowodniony okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w wymiarze 20 lat, 3 miesięcy i 22 dni.

/bezsporne, a nadto decyzja – k. 9-9 odwrót plik II akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz aktach rentowych wnioskodawcy oraz świadków J. W. i P. K. oraz w oparciu o osobowe źródła dowodowe w postaci zeznań świadków J. W. i P. K. będących w spornym okresie uczniami tej samej szkoły i klasy, a także odbywających praktyki w tym samym zakładzie, co wnioskodawca, a zatem osób posiadających wiedzę odnośnie charakteru odbywanych przez wnioskodawcę w spornym okresie praktyk i ich odpłatności. Sąd dał wiarę zarówno zeznaniom świadków jak i odwołującego. Szczerze i spontanicznie opisywali sposób prowadzenia przez szkołę praktycznej nauki zawodu, ich wymiar oraz okoliczność wypłacania wynagrodzenia.

W ocenie Sądu zeznania wnioskodawcy oraz świadków J. W. i P. K. dają dostateczną podstawę do przyjęcia, iż w okresie od dnia 1 września 1970 roku do dnia 20 czerwca 1973 roku wnioskodawca w ramach nauki w (...) Szkole Zawodowej (...) w Z. odbywał praktyczną naukę zawodu w Zakładach (...) w Z. na podstawie umowy o naukę zawodu. Zeznania wnioskodawcy oraz wskazanych wyżej świadków, są spójne, logiczne i wiarygodne. Sąd nie dopatrywał się żadnych okoliczności pozwalających na ich zdyskredytowanie. Zeznania wnioskodawcy i świadków wzajemnie się potwierdzają i są niesprzeczne. Ponadto znajdują one potwierdzenie w nielicznych dokumentach zachowanych z tamtego okresu czasu, w tym dokumentacji osobowej świadków

tj. w świadectwach pracy wystawionych przez Zakłady (...) w Z. obejmujących okres praktycznej nauki zawodu

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku Nr 748), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu (wg stanu prawnego do dnia 31 grudnia 2012 roku) stanowił, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku ust. 2 w/w przepisu uległ zmianie poprzez rezygnację ustawodawcy z warunku rozwiązania stosunku pracy (ustawa z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw – art. 1 – Dz. U. z 2012r., poz. 637)

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe: co do wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 24 czerwca 2015 roku, nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz posiadania co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek, co posiadania minimalnego wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych.

Organ rentowy uznał, że A. K. do dnia 1 stycznia 1999 roku udowodnił 24 lata, 9 miesięcy i 9 dni, w tym 24 lata, 7 miesięcy i 25 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 14 dni okresów nieskładkowych. Zatem do minimalnego wymiaru ogólnego stażu zatrudnienia, tj. do 25 lat, brakuje skarżącemu 2 miesięcy i 21 dni.

Wnioskodawca wnosił o zaliczenie do ogólnego stażu pracy okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w Z. od dnia 1 września 1970 roku do dnia 20 czerwca 1973 roku, gdzie wykonywał pracę jednocześnie będąc uczniem (...) Szkole Zawodowej (...) w Z..

Podkreślić w tym miejscu należy, w myśl art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 roku okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne, albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne - m.in. zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 rokiem.

Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 i 2 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 15 lipca 1961 roku o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1961 r. Nr 32 poz. 160), zasadnicze szkoły zawodowe mogły działać również jako szkoły przyzakładowe, które były zakładane, utrzymywane oraz prowadzone przez zakład pracy.

Zatrudnienie młodocianych po dniu 8 maja 1945 roku a przed dniem 1 stycznia 1975 rokiem regulowały przepisy dekretu z dnia 2 sierpnia 1951 roku o pracy i szkoleniu zawodowym młodocianych w zakładach pracy (Dz. U. Nr 41, poz. 311 ze zm.) oraz wydanego z upoważnienia tego dekretu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 1952 roku (Dz. U. Nr 21, poz. 135), a także ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226 ze zm.).

Zgodnie z zapisem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku nauka zawodu młodocianego trwa zależnie od zawodu od 2 do 4 lat. Przepis art. 9 ustawy o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia

młodocianych w zakładach pracy oraz wstępnym stażu pracy nakładał na zakład pracy przyjmujący młodocianego na naukę zawodu obowiązek zawarcia na piśmie indywidualnej umowy.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zostało wykazane, że Zakłady (...) w Z. faktycznie zawarły z wnioskodawcą będącym uczniem przyzakładowej szkoły zawodowej umowę o naukę zawodu. Umowa o naukę zawodu zawierała również wszystkie elementy charakterystyczne dla stosunku pracy tj. prawo do wynagrodzenia, urlopu wypoczynkowego, określenie czasu pracy zgodnie z czasem pracy stosowanym na oddziałach zakładu.

Podkreślenia wymaga, że okresy nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy są okresami zatrudnienia (art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku). Zatem warunkiem zaliczenia okresów zatrudnienia młodocianego do okresów składkowych było zawarcie umowy o naukę zawodu, w celu przygotowania zawodowego lub wstępnego stażu pracy na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed 1 stycznia 1975 roku, o jakich mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, których uznanie warunkuje jedynie wykonywanie pracy na podstawie indywidualnej umowy o naukę zawodu. Stosunek zatrudnienia obejmował tylko młodocianych przyjętych do pracy w celu nauki zawodu zobowiązanych do dokończania się w szkole, nie zaś tych, którzy pobierali naukę bez zatrudnienia się. Takie stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 15 lutego 2011 roku (III AUa 1731/12) oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 marca 2009 roku (III AUa 1213/08).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że A. K., z uwagi na fakt zawarcia indywidualnej umowy o naukę zawodu z zakładem pracy – Zakładami (...) w Z. i jej wykonywania, powinien mieć zaliczony jako okres zatrudnienia - na podstawie art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku - okres nauki zawodu elektromontera od dnia 1 września 1970 roku do dnia 20 czerwca 1971 roku. Skarżący w sposób wystarczający wykazał, że sporny okres miał charakter „zatrudnienia młodocianego” w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy emerytalnej, wykonywanego faktycznie na podstawie zawartej umowy o naukę zawodu (będącej jedną z form zatrudniania młodocianych, wymienioną w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy).

Reasumując Sąd przyjął, iż wnioskodawca legitymuje się minimalnym 25-letnim stażem pracy okresów składkowych i nieskładkowych oraz spełnia pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 2 lipca 2015 roku, wiek 60 lat uzyskał w dniu 24 czerwca 2015 roku, a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 1 lipca 2015 roku tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi z pouczeniem.

7.06.2016